

Panama

Panamská republika
República de Panamá

Základní údaje

Rozloha:	78 200 km ²
Počet obyvatel:	3 242 173 (odhad červenec 2007)
Hustota zalidnění:	39 obyv./km ²
Hlavní město:	Panamá, též Ciudad de Panamá (Panama)
Úřední jazyky:	španělština
Další jazyky:	angličtina, indiánské jazyky (guajmi, čibča aj.)
Státní zřízení:	prezidentská republika
Správní členění:	9 provincií, 5 autonomních území pro Indiány
Měna:	panamská balboa (PAB), souběžně americký dolar (USD)

Historický a územní vývoj

- na území Panamy přistály Španělé roku 1501, od roku 1508 kolonií; 1524-1565 součást generálního kapitanátu Guatemala; poté do roku 1718 součástí místokrálovství Peru; 1718/1739-1821 součástí Nové Granady; 1821 vyhlášení samostatnosti; záhy připojení k federativní republice Velká Kolumbie
- 1903 opět vyhlášení nezávislosti, separatistické hnutí podporováno ze strany USA (počítalo se s vybudováním kanálu); 1989 se vyhrotily vztahy mezi USA a Panamou, ozbrojený zásah amerických jednotek proti generálu Manuelu Noriegovi (anuloval výsledky voleb; byl unesen a oficiálně obviněn z korupce a obchodování s drogami, v USA odsouzen ke 40 letům vězení); nový prezident dosazen Američany, po skončení

jeho volebního období zvítězil kandidát Noriegovy strany; převzetí plné kontroly nad průplavovým pásmem roku 2000, konec kontroly kanálu ze strany USA

Poloha

- nejvýchodněji položený stát ze všech středoamerických republik, leží na strategicky a dopravně významné Panamské šíji (Istmo de Panamá), přímořský stát mezi Karibským mořem a Pacifikem, které spojuje Panamský průplav

Obyvatelstvo

- obyvatelstvo je tvořeno Panamci, z čehož je 70 % mesticů, černoši a mulati 14 %, běloši 10 %, Indiáni 6 % (odhad ročenka CIA)
- podle náboženského vyznání je 85 % římských katolíků, 15 % protestantů,
- kromě hlavního města patří k největším např. San Miguelito, Colón, David, Santiago, Penonomé, Chitré, Chapigana, Les Tablas, Bocas del Toro

Hospodářství

- hospodářství: rozvojový agrární stát, významnými zdroji příjmů jsou poplatky za používání Panamského průplavu a ropovodu vedoucího podél něho, výtěžek z transakcí **ve svobodné zóně Colón**, Panama je i důležitým finančním centrem; analfabetismus je 8,1 %, nezaměstnanost 8,8 %, pod hranici chudoby žije okolo 38 % obyvatel

Zemědělství, lesnictví, rybolov

- zaměstnává 20,8 % ekonomicky aktivních obyvatel
- sklízí se *rýže, kukuřice, cukrová třtina, banány, fazole, káva, kakaové boby, tabák, pomeranče, mango, kokosové ořechy, maniok, batáty, zelenina*
- živočišná výroba je méně významná, chová se *skot, prasata, koně, muly, kozy, drůbež*
- důležitý je *rybolov* (garnátů, tuňáků, makrel, ančoviček)
- těžba *dřeva* (ze vzácných druhů převažuje těžba mahagonu)

Průmysl a těžba

- z nerostných zdrojů je nejvýznamnější *ruda mědi a uhlí*, dalšími surovinami jsou *rudy manganu, stříbra, zlata molybdenu, zinku, železa, niklu, cínu, wolframu, antimonu, bauxit, vápenec, kaolin, mořská sůl*

- tyto suroviny jsou využívány pouze v malém rozsahu
- více než polovina energie vyrobena ve vodních elektrárnách
- průmysl zaměstnává 18 % ekonomicky aktivních obyvatel
- nejdůležitějšími odvětvími jsou *průmysl petrochemický, textilní, potravinářský, stavebních hmot, obuvnický, papírenský, polygrafický a gumárenský*

Služby, doprava

- zaměstnávaly 61,2 % ekonomicky aktivních obyvatel
- sektor má rozhodující podíl na HNP a na exportních příjmech Panamy
- železnice, silnice (zhruba 1/3 s pevným povrchem), Panamský průplav s přístavy Colón a Balboa, další důležité přístavy jsou Coco Solo, Vacamonte, Puerto Armuelles, Almiranta, Chiriquí Grande, Aguadulce, Pedregal
- republika disponuje jednou z největších námořních flotil na světě, registrovány nákladní, obchodní lodě a tankery nejrůznějších společností

Encyklopedická data

- <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/pm.html>
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Panama>
- <http://www.mzv.cz/wwwo/mzv/stat.asp?StaID={8ADC924A-063B-4368-B30C-E3EFE6C591EE}>
- <http://www.xist.org/cntry/panama.aspx>
- <http://www.contraloria.gob.pa/>

Zajímavosti

- <http://www.ceskatelevize.cz/vysilani/1096911352-objektiv/205411030400227-27.02.2005-10:25.html?streamtype=WL&from=140>

Hymna

- <http://webnet.webz.cz/index.htm>